

Vilka avloppsprodukter
accepteras av lantbruket
respektive Livsmedelsindustrin
idag?

Jan Eksvärd, LRF
jan.eksvard@lrf.se

Långsiktigt mål för LRF

- **Huvuddelen av växtnäring från livsmedelskedjan återförs. N,P,K,S.**
  - **Metaller. Balans på åkern. Balans i produkt.**
  - **Organiska farliga ämnen. Inte tillföras. KOLL!**
  - **Smittor. Ingen smittrisk för patogener. KOLL! för**
- **Stort förtroende produkt och utveckling.**

Volymer växtnäring

• <u>Livsmedel</u>	• <u>Foder (gödsel)</u>
• P 14 500 ton, varav 7 000 ton i slam	• P 20 000 ton
• N 65 000 ton, varav 8 000 ton i slam	• N 100 000 ton
• K 25 000 ton, varav 1 000 ton i slam	• K 40 000 ton
• S	• S

Markanden

- **För 12 år sedan**
- Systemet skyldigt att köpa nästan allt som lantbruket levererade oavsett kvalitet eller produktionsätt.
- **Idag**
- Kunden, marknaden väljer
- Ingen industri vill ha varor från slamgödslade åkrar.

Kriterier för intressanta produkter till livsmedelsproduktion

- **Bra kvalitet**
- **Säkrad kvalitet/Certifiering**
- **Bra utveckling, intressant idé**
- **Högt förtroende hos bönder och konsumenter**

Vilka avloppsprodukter ?

- **Idag tar ingen livsmedelsindustri emot varor från slamgödslade marker.**
- **LRF rekommenderar bönder att inte använda slam för livsmedelsproduktion.**

- **Källsorterade produkter bedöms från fall till fall.**
  - **Urin**
  - **Svartvatten**
  - **Krepro fosfor**
- **Slam från Revaq - kommuner**
- **Salix kan gödslas. Gamla överenskomm. silver < 10 mg/kg.**
Lagring av hygienskäl
5 år till livsmedelsproduktion. Prövning.
- **Slam från egen trekammarbrunn efter lagring.**

Framgångsfaktorer

- Bra produkter
- Högt förtroende för produkter och system
  - Gemensam vetenskaplig plattform
  - Gemensamma mål
  - Öppen dialog
- Utveckling mot målen